

2024/434

2024 2 6

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2024/434

2024 m. vasario 5 d.

dėl *Agrilus planipennis* Fairmaire įsitvirtinimo ir išplitimo Sąjungos teritorijoje prevencijos priemonių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 28 straipsnio 1 dalies d–i punktus,

kadangi:

- (1) dėl naujausių *Agrilus planipennis* Fairmaire (toliau – nurodytieji kenkėjai) protrūkių netoli Sąjungos sienų esančiose trečiojoje šalyse reikia nustatyti priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias nurodytiesiems kenkėjams įsitvirtinti ir išplisti Sąjungos teritorijoje, jei jie ten būtų aptikti;
- (2) nurodytieji kenkėjai įtraukti į Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/1702 ⁽²⁾ pateiktą prioritetinių kenkėjų sąrašą;
- (3) remiantis turimais moksliniais ir techniniais įrodymais, susijusiais su nurodytais kenkėjais, priemonių dėl nurodytųjų kenkėjų turėtų būti imamasi tik *Chionanthus virginicus* L. ir *Fraxinus* L. augalų (toliau – nurodytieji augalai) bei *Chionanthus virginicus* L. ir *Fraxinus* L. medienos, nuluptos žievės ir kitų iš žievės pagamintų objektų (toliau – nurodytoji mediena ir žievė) atžvilgiu;
- (4) siekdamas užtikrinti, kad nurodytųjų kenkėjų neatsirastų Sąjungos teritorijoje, valstybės narės turėtų vykdyti intensyvią kasmetinę nurodytųjų kenkėjų aptikimo stebėseną ir taikyti naujausia mokslinė ir techninė informacija pagrįstus metodus;
- (5) siekdamas neleisti nurodytiesiems kenkėjams įsitvirtinti Sąjungos teritorijoje, valstybės narės turėtų nustatyti demarkacines zonas, apimančias užkrėstą zoną ir buferinę zoną, ir taikyti naikinimo priemones;
- (6) remiantis nurodytųjų kenkėjų biologinėmis ypatybėmis, užkrėsta zona turėtų apimti užkrėstus augalus ir visus nurodytuosius augalus, kurie gali būti užkrėsti bent 100 m spinduliu aplink užkrėstus augalus. Tuo pačiu pagrindu buferinės zonos plotis turėtų apimti 10 km už užkrėstos zonos ribų, nes tai tikslinga atsižvelgiant į nurodytųjų kenkėjų plitimo pajėgumą;
- (7) tačiau pavieniais nurodytųjų kenkėjų aptikimo atvejais demarkacinės zonos nustatymo neturėtų būti reikalaujama, jei nurodytuosius kenkėjus galima pašalinti iš tų augalų ir jei yra įrodymų, kad tie augalai buvo užkrėsti prieš juos įvežant į zoną arba kad tai yra pavienis nustatytas faktas, dėl kurio tie kenkėjai neturėtų įsitvirtinti. Tai yra proporcingiausias metodas, jei atitinkamoje zonoje vykdyta stebėseną patvirtinama, kad nurodytųjų kenkėjų nėra;
- (8) siekiant užtikrinti, kad užkrėsti augalai būtų nedelsiant pašalinti ir kad nurodytieji kenkėjai toliau neišplistų likusioje Sąjungos teritorijoje, demarkacinių zonų stebėseną turėtų būti vykdoma kasmet tinkamiausiu metų laiku ir pakankamai intensyviai;

⁽¹⁾ OL L 317, 2016 11 23, p. 4.

⁽²⁾ 2019 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1702, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 papildomas nustatant prioritetinių kenkėjų sąrašą (OL L 260, 2019 10 11, p. 8).

- (9) siekiant užtikrinti proporcingą požiūrį į nurodytųjų kenkėjų keliamą fitosanitarinę riziką, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama panaikinti nustatytas demarkacinės zonos ribas, kai, remiantis stebėseną, tie kenkėjai demarkacinėje zonoje neaptinkami bent ketverius metus iš eilės;
- (10) jei nurodytieji kenkėjai aptinkami Sąjungos teritorijoje, turėtų būti nustatytos jų naikinimo priemonės. Tos priemonės turėtų būti tinkamos atsižvelgiant į nurodytųjų kenkėjų biologines ypatybes ir grindžiamos turima mokslinė ir techninė informacija;
- (11) pagal Reglamentą (ES) 2016/2031 kiekviena valstybė narė turi parengti ir nuolat atnaujinti kiekvienam prioritetiniam kenkėjui skirtą nenumatytų atvejų planą. Remiantis per ankstesnius protrūkius įgyta patirtimi, būtina priimti specialias Reglamento (ES) 2016/2031 25 straipsnio įgyvendinimo taisykles, kad būtų užtikrintas išsamus nenumatytų atvejų planas, jei Sąjungoje būtų aptikti nurodytieji kenkėjai;
- (12) nuostatos dėl stebėsenos vykdymo kenkėjais neužkrėstose zonosose remiantis Europos maisto saugos tarnybos statistiškai patikimų ir rizika grindžiamų *Agrilus planipennis* tyrimų gairėmis ⁽³⁾ turėtų būti taikomos nuo 2027 m. sausio 1 d., kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai laiko planuoti, parengti stebėsenos planą ir skirti pakankamai išteklių tokiai stebėsenai;
- (13) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) nurodytasis kenkėjas – *Agrilus planipennis* Fairmaire;
- 2) nurodytieji augalai – *Chionanthus virginicus* L. ir *Fraxinus* L., išskyrus vaisius, sėklas, žiedadulkes ir audinių kultūros augalus;
- 3) stebėseną riboms nustatyti – kartotinė procedūra, taikoma siekiant nustatyti zonos, kuri laikoma užkrėsta arba neužkrėsta kenkėjais, ribas;
- 4) nurodytoji mediena ir žievė – *Chionanthus virginicus* L. ir *Fraxinus* L. mediena, nulupta žievė ir kiti iš medienos ir žievės pagaminti objektai;
- 5) vabzdžiagaudžiai medžiai – nurodytieji augalai, kuriems aplink kamieną nulupamas žievės žiedas ir kurie naudojami tam, kad būtų galima anksti aptikti nurodytuosius kenkėjus.

2 straipsnis

Sąjungos teritorijos stebėseną pagal Reglamento (ES) 2016/2031 24 straipsnį

1. Valstybės narės kasmet vykdo rizika grindžiamą nurodytųjų kenkėjų aptikimo stebėseną savo teritorijų zonos, kuriose anksčiau tų kenkėjų nebuvo aptikta.
2. Šios stebėsenos planas ir mėginių ėmimo schema sudaro sąlygas atitinkamoje valstybėje narėje pakankamai patikimai nustatyti nedidelį nurodytųjų kenkėjų kiekį ant užkrėstų augalų. Ši stebėseną vykdoma remiantis Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos *Agrilus planipennis* stebėsenos gairėmis ir ją vykdančią atsižvelgiama į natūralaus nurodytųjų kenkėjų plitimo riziką.

⁽³⁾ EFSA, Statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos *Agrilus planipennis* stebėsenos gairės (Guidelines for statistically sound and risk-based surveys of *Agrilus planipennis*), 2020 m. gruodžio 17 d., <https://doi.org/10.2903/sp.efsa.2020.EN-1983>.

3. Stebėseną vykdoma:

- a) kai tinkama, po atviru dangumi, gamtos ir miesto teritorijose, prie pagrindinių kelių, geležinkelių ir kitų transporto kelių, taip pat nurodytųjų augalų, medienos ir žievės daigynuose, sodininkystės prekių centruose, prekybos centruose, lapuočių medienos lentpjūvėse ir kitose atitinkamose vietose;
- b) tinkamu metų laiku, atsižvelgiant į galimybę aptikti nurodytuosius kenkėjus, tų kenkėjų biologines ypatybes, nurodytųjų augalų buvimą bei biologines ypatybes, taip pat į mokslinę ir techninę informaciją, nurodytą Tarnybos paskelbtoje kenkėjų *Agrilus planipennis* (*) stebėsenos kortelėje.

4. Stebėseną sudaro:

- a) nurodytųjų kenkėjų gaudymas: tuo tikslu gali būti naudojami ir vabzdžiagaudžiai medžiai;
- b) kai tinkama, nurodytųjų augalų apžiūra;
- c) kilus įtarimui, nurodytųjų augalų ir nurodytosios medienos, įskaitant nupjautas šakas, ir medinės pakavimo medžiagos mėginių ėmimas ir tyrimai;
- d) kai tinkama, specialiai mokytų kenkėjus užuodžiančių šunų naudojimas.

3 straipsnis

Demarkacinių zonų nustatymas

1. Jeigu oficialiai patvirtinamas nurodytųjų kenkėjų buvimas, atitinkama valstybė narė nedelsdama nustato demarkacinę zoną, kurią sudaro:

- a) užkrėsta zona bent 100 m spinduliu aplink užkrėtus augalus, įskaitant užkrėtus augalus ir visus nurodytuosius augalus, kurie gali būti užkrėsti (toliau – užkrėsta zona);
- b) buferinė zona, ne mažesnio kaip 10 km pločio už užkrėtos zonos ribų.

2. Demarkacinės zonos ribos nustatomos atsižvelgiant į mokslinius principus, nurodytųjų kenkėjų biologines ypatybes, užkrėtimo lygį, konkretų nurodytųjų augalų pasiskirstymą atitinkamoje zonoje ir nurodytųjų kenkėjų įsitvirtinimo įrodymus.

Po pirminio užkrėtos zonos ribų nustatymo nedelsiant atliekama stebėseną riboms nustatyti, kurios planas ir mėginių ėmimo schema leidžia, esant 95 % pasiklovimo lygiui, nustatyti 1 % užkrėstų augalų buvimą.

Stebėseną riboms nustatyti:

- a) atliekama remiantis Tarnybos statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos *Agrilus planipennis* stebėsenos gairėmis ir
- b) jos metu imami šakų mėginiai arba taikomi kiti tinkami metodai, kuriais kenkėjus galima aptikti iki jų protrūkio.

3. Demarkacinėse zonose kompetentingos institucijos didina visuomenės informuotumą apie nurodytųjų kenkėjų keliamą grėsmę ir priemones, kurių imtasi, kad jie toliau neišplistų už tų zonų ribų.

Jos užtikrina, kad profesionalūs veiklos vykdytojai ir plačioji visuomenė žinotų apie demarkacinių zonų ribų nustatymą.

(*) EFSA (Europos maisto saugos tarnyba), 2020 m. Story map for survey of *Agrilus planipennis*. EFSA papildomas leidinys 2020 m.: EN-1945. <https://arcg.is/09S94u>.

4. Remdamosi informacija apie užkrėtimo mastą, nurodytųjų augalų tankį, protrūkio kilmę ir trukmę, kompetentingos institucijos gali nuspręsti sumažinti buferinės zonos spindulį. Tokiu atveju jos nedelsdamos apie tą sumažinimą praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ir nurodo tokio sumažinimo priežastis.

4 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos dėl demarkacinių zonų nustatymo

1. Nukrypdamos nuo 3 straipsnio, kompetentingos institucijos gali nuspręsti nenustatyti demarkacinės zonos, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) turima įrodymų, kad nurodytieji kenkėjai buvo įvežti į zoną kartu su augalais arba augaline medžiaga, ant kurių jie buvo aptikti, o šie augalai buvo užkrėsti prieš juos įvežant į atitinkamą zoną ir nebuvo nustatyta, kad nurodytieji kenkėjai plisėtų, arba yra įrodymų, kad tai yra pavienis nustatytas atvejis, ir nesitikima, kad dėl jo nurodytieji kenkėjai įsitvirtintų;
- b) remiantis konkrečiu tyrimu ir naikinimo priemonių, kurių buvo imtasi, rezultatais, nustatyta, kad nurodytieji kenkėjai neįsitvirtino ir jų plitimas bei sėkmingas dauginimasis neįmanomas dėl jų biologinių ypatybių.

2. Jeigu kompetentinga institucija taiko 1 dalyje nustatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, ji:

- a) imasi priemonių siekdama užtikrinti, kad nurodytieji kenkėjai būtų skubiai išnaikinti ir būtų panaikinta jų plitimo rizika;
- b) kai tinkama, nedelsiant padidina gaudyklių skaičių ir dažniau tikrina gaudyklės toje zonoje;
- c) nedelsdama intensyviai apžiūrą, siekdama nustatyti, ar nėra suaugusių kenkėjų, taip pat paima šakų mėginius arba taiko kitus tinkamus aptikimo metodus, kuriais nurodytuosius kenkėjus galima aptikti iki jų protrūkio;
- d) bent per vieną nurodytųjų kenkėjų gyvavimo ciklą ir dar vienus metus reguliariai ir intensyviai nurodytųjų kenkėjų skraidymo laikotarpiu stebi bent 1 km pločio zoną aplink užkrėtus augalus arba vietą, kurioje buvo aptikti nurodytieji kenkėjai;
- e) nustato nurodytųjų kenkėjų kilmę atsekdamas augalus, medieną, žievę ir kitus su nurodytais kenkėjais susijusius objektus ir juos ištiria siekdama nustatyti bet kokius užkrėtimo požymius; atliekant šį tyrimą imami šakų mėginiai ir vykdomas tikslinis ardomasis mėginių ėmimas;
- f) didina visuomenės informuotumą apie nurodytųjų kenkėjų keliamą grėsmę ir
- g) imasi bet kokių kitų priemonių, kurios gali padėti išnaikinti nurodytuosius kenkėjus, atsižvelgdama į Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą (angl. ISPM) Nr. 9 ⁽⁵⁾ ir laikydamosi visapusiško požiūrio pagal ISPM Nr. 14 ⁽⁶⁾ išdėstytus principus.

5 straipsnis

Kasmetinė stebėseną demarkacinėse zonose

Demarkacinėse zonose kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į Tarnybos paskelbtoje kenkėjų tyrimo kortelėje nurodytą informaciją, vykdo intensyvią kasmetinę stebėseną, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/2031 19 straipsnio 1 dalyje, kad aptiktų nurodytuosius kenkėjus.

⁽⁵⁾ Kenkėjų naikinimo programų gairės. Pamatinis standartas ISPM Nr. 9, Tarptautinės augalų apsaugos konvencijos sekretoriatas (Guidelines for pest eradication programmes – Reference Standard ISPM No 9 by the Secretariat of the International Plant Protection Convention), Roma. <https://www.fao.org/3/x2981e/x2981e.pdf>.

⁽⁶⁾ Integruotų priemonių naudojimas taikant sisteminių kenkėjų rizikos valdymo metodą. Pamatinis standartas ISPM Nr. 14, Tarptautinės augalų apsaugos konvencijos sekretoriatas (The use of integrated measures in a systems approach for pest risk management – Reference Standard ISPM No 14 by the Secretariat of the International Plant Protection Convention), Roma. <https://www.ippc.int/en/publications/607/>.

Rengiant stebėsenos planą atsižvelgiama į Statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos *Agrilus planipennis* stebėsenos gaires. Pagal aptikimo stebėsenai naudojamą stebėsenos planą ir mėginių ėmimo schemą turi būti įmanoma, esant bent 95 % pasiklovimo lygiui, nustatyti 1 % nurodytųjų kenkėjų buvimą.

Kasmetinė stebėseną pagal 2 straipsnio 3 ir 4 dalis vykdoma buferinėse zonos, siekiant aptikti nurodytuosius kenkėjus, ir užkrėstose zonos, siekiant stebėti jų buvimą.

6 straipsnis

Demarkacinių ribų nustatymo panaikinimas

Demarkacinės zonos ribų nustatymas gali būti panaikintas, kai, remiantis 5 straipsnyje nurodyta stebėseną, demarkacinėje zonoje nurodytieji kenkėjai neaptinkami bent ketverius metus iš eilės.

7 straipsnis

Naikinimo priemonės

1. Po pirminio demarkacinės zonos ribų nustatymo ir vykdant stebėseną riboms nustatyti kompetentingos institucijos imasi visų šių priemonių:

- a) nedelsiant nukirsti (nupjauti) užkrėstus augalus ir augalus, kurie, kaip įtariama, buvo užkrėsti, pašalinant jų šaknis;
- b) nedelsiant nukirsti (nupjauti) visus nurodytuosius augalus pašalinant jų šaknis bent 100 m spinduliu aplink užkrėstus augalus ir kruopščiai ištirti tuos nurodytuosius augalus siekiant aptikti bet kokius užkrėtimo požymius, išskyrus atvejus, kai užkrėstų augalų rasta ne nurodytųjų kenkėjų skraidymo laikotarpiu; tokiu atveju nurodytieji augalai nukertami (nupjaunami) ir pašalinami prieš prasidedant kitam skraidymo laikotarpiui;
- c) pašalinti, ištirti ir saugiai sunaikinti pagal a ir b punktuose nustatytą procedūrą nukirstus (nupjautus) augalus, imantis visų būtinų atsargumo priemonių, kad būtų užkirstas kelias nurodytiesiems kenkėjams plisti kirtimo (pjovimo) metu ir po to;
- d) ištirti ir saugiai sunaikinti su užkrėtimo atveju susijusią medieną ir žievę, imantis visų būtinų atsargumo priemonių, kad būtų užkirstas kelias nurodytiesiems kenkėjams plisti;
- e) uždrausti nurodytuosius augalus, medieną ir žievę išvežti iš demarkacinės zonos;
- f) nustatyti užkrėtimo kilmę atsekant augalus, medieną, žievę ir kitus su užkrėtimo atveju susijusius objektus ir juos ištirti siekiant nustatyti bet kokius užkrėtimo požymius; atliekant šį tyrimą imami šakų mėginiai ir vykdomas tikslinis ardomasis mėginių ėmimas;
- g) tam tikrais atvejais nurodytuosius augalus pakeisti kitomis užkrėtimui atspariomis augalų rūšimis;
- h) uždrausti naujų nurodytųjų augalų buvimą po atviru dangumi b punkte nurodytoje zonoje – joje gali būti tik vabzdžiagaudžiai medžiai;
- i) tais atvejais, kai naudojami vabzdžiagaudžiai medžiai, jie reguliariai tikrinami ir iki kito skraidymo laikotarpio pradžios sunaikinami ir ištiriami;
- j) gerinti visuomenės informuotumą apie nurodytųjų kenkėjų keliamą grėsmę ir priemones, kurių imtasi siekiant neleisti jų įvežti į Sąjungą ir joje plisti, įskaitant nurodytųjų augalų, medienos ir žievės išvežimo iš demarkacinės zonos reikalavimus;
- k) prireikus imtis specialių priemonių, skirtų ypatingiems atvejams arba sunkumams, dėl kurių veikiausiai būtų užkirstas kelias, trukdoma arba vėluojama sunaikinti augalus, visų pirma priemonių, susijusių su galimybe priėti prie visų užkrėstų arba galimai užsikrėtusių augalų, nepaisant jų buvimo vietos, viešos ar privačios nuosavybės arba už juos atsakingo asmens ar subjekto, ir juos tinkamai sunaikinti, ir

- l) imtis bet kokių kitų priemonių, kurios gali padėti išnaikinti nurodytuosius kenkėjus, atsižvelgiant į Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą (ISPM) Nr. 9 ir laikantis integruoto požiūrio pagal ISPM Nr. 14 nustatytus principus.
2. Remdamosi informacija apie užkrėtimo mastą, nurodytųjų augalų tankį, protrūkio kilmę ir (arba) trukmę, kompetentingos institucijos gali nuspręsti padidinti 1 dalies b punkte nurodytą spindulį.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, jeigu kompetentinga institucija padaro išvadą, kad dėl ypatingos socialinės, kultūrinės ar aplinkosauginės vertės tam tikrą skaičių atskirų augalų kirsti (pjauti) netikslinga, kas mėnesį atliekamas individualus tų atskirų augalų tyrimas siekiant nustatyti bet kokius užkrėtimo požymius. Tokiais atvejais, siekiant užkirsti kelią bet kokiam galimam nurodytųjų kenkėjų išplitimui nuo tų augalų, imamasi alternatyvių priemonių, kuriomis užtikrinamas aukštas apsaugos lygis.

Tokios išvados priežastys ir priemonės, kurių dėl jos imtasi, pranešamos Komisijai ataskaitoje pagal 9 straipsnį.

4. Jei iš 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos stebėsenos riboms nustatyti rezultatų matyti, kad vėl aptikta nurodytųjų kenkėjų, kompetentinga institucija taiko visas 1 dalyje nurodytas priemones ir tęsia stebėseną.

8 straipsnis

Nenumatytų atvejų planai

1. Be Reglamento (ES) 2016/2031 25 straipsnio 2 dalyje išvardytų elementų, valstybės narės savo nenumatytų atvejų planuose numato:
 - a) 7 straipsnyje nustatytus nurodytųjų kenkėjų naikinimo veiksmus;
 - b) atsargumo priemones, susijusias su nurodytųjų augalų, medienos ir žievės vežimu Sąjungos teritorijoje, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072 (*) VIII priede;
 - c) Sąjungos teritorijoje vežamų nurodytųjų augalų, medienos ir žievės oficialius patikrinimus;
 - d) minimalius skirtinus išteklius ir šių papildomų išteklių skyrimo procedūras, patvirtinus arba įtarus nurodytųjų kenkėjų buvimo atvejį;
 - e) tvarką, pagal kurią nustatomi sunaikintinų augalų, medienos ir žievės savininkai, pranešama apie nurodymą pašalinti augalus ir leidžiama patekti į privačią teritoriją.
2. Iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. kiekviena valstybė narė prireikus atnaujina savo nenumatytų atvejų planą.

9 straipsnis

Metinių ataskaitų teikimas

Iki kiekvienų metų balandžio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ataskaitą apie priemones, kurių pagal 2–8 straipsnius buvo imtasi praėjusiais kalendoriniais metais, ir apie jų taikymo rezultatus.

Pagal 5 straipsnį vykdytos stebėsenos rezultatai Komisijai pateikiami naudojant priede nurodytą šabloną.

(*) 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2072, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 690/2008 ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019 (OL L 319, 2019 12 10, p. 1).

10 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2 straipsnio 2 dalis taikoma nuo 2027 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. vasario 5 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

2. Formos pildymo instrukcijos

Paaškindite kiekvieno kenkėjo stebėsenos modelio pagrindines prielaidas. Apibendrinkite ir pagrįskite:

- tikslinę populiaciją, epidemiologinį vienetą ir patikros vienetus,
- aptikimo metodą ir metodo jautrį,
- rizikos veiksnį (-ius), nurodydami rizikos lygius ir atitinkamą santykinę riziką bei augalų šeimininkų populiacijos dalį.

- 1 skiltis: nurodykite geografinės vietovės pavadinimą, protrūkio numerį arba bet kokią informaciją, pagal kurią būtų galima identifikuoti atitinkamą demarkacinę zoną (DZ) ir jos nustatymo datą.
- 2 skiltis: nurodykite DZ dydį prieš pradėdant stebėseną.
- 3 skiltis: nurodykite DZ dydį po stebėsenos.
- 4 skiltis: nurodykite metodą: naikinimas arba izoliavimas. Įterpkite tiek eilučių, kiek reikia, atsižvelgiant į kiekvieno kenkėjo atžvilgiu nustatytų DZ skaičių ir šiose zonose taikomus metodus.
- 5 skiltis: nurodykite DZ teritoriją, kurioje buvo vykdoma stebėseną – įterpkite tiek eilučių, kiek reikia: užkrėsta zona (UZ) arba buferinė zona (BZ) (naudoti atskiras eilutes). Jei taikoma, atskirose eilutėse nurodykite UZ plotą, kuriame buvo vykdoma stebėseną (pvz., paskutiniai 20 km prie BZ, aplink daigynus).
- 6 skiltis: nurodykite stebėsenos vietų skaičių ir apibūdinkite jas, apibūdinimui pasirinkdami vieną iš šių aprašo įrašų:
 1. (gamybos vieta) po atviru dangumi: 1.1. laukas (ariamoji žemė, ganykla); 1.2. sodas / vynuogynas; 1.3. daigynas; 1.4. miškas;
 2. teritorija po atviru dangumi (kita): 2.1. privatus sodai; 2.2. viešos vietos; 2.3. saugoma teritorija; 2.4. laukiniai augalai kitose teritorijose nei saugomos teritorijos; 2.5. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodininkystės prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės, šlapynės, drėkinimo ir drenažo tinklai ir kt.);
 3. fiziškai uždengtos vietos: 3.1. šiltnamiai; 3.2. privati vieta, išskyrus šiltnamį; 3.3. vieša vieta, išskyrus šiltnamį; 3.4. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodininkystės prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės)).
- 7 skiltis: nurodykite metų mėnesius, kuriais buvo vykdoma stebėseną.
- 8 skiltis: nurodykite pasirinktą tikslinę populiaciją, pateikdami atitinkamų augalų šeimininkų rūšių ir (arba) genčių sąrašą, ir nurodykite plotą, kuriame buvo vykdoma stebėseną. Tikslinė populiacija apibrėžiama kaip patikros vienetų visuma. Žemės ūkio paskirties žemės atveju tikslinės populiacijos dydis paprastai apibrėžiamas hektarais, bet taip pat gali būti partijos, laukai, šiltnamiai ir kt. Pagrįskite pagrindinių prielaidų pasirinkimą. Nurodykite patikros vienetus, kurių stebėseną buvo vykdoma. Patikros vienetas – augalai, augalų dalys, prekės, medžiagos, kenkėjo pernešėjai, kurie buvo atidžiai tikrinami siekiant nustatyti ir aptikti kenkėjus.
- 9 skiltis: nurodykite epidemiologinius vienetus, kuriuose buvo vykdoma stebėseną, pateikite jų apibūdinimą ir matavimo vienetą. Epidemiologinis vienetas – homogeniška teritorija, kurioje, atsiradus kenkėjui, dėl kenkėjo, augalų šeimininkų, abiotinių ir biotinių veiksnių bei sąlygų tarpusavio sąveikos susidarytų ta pati epidemiologinė situacija. Epidemiologiniai vienetai yra smulkesni tikslinės populiacijos vienetai, kurie epidemiologiniu atžvilgiu yra homogeniški ir kuriuose yra bent vienas augalas šeimininkas. Kai kuriais atvejais visa konkrečiame regione / teritorijoje / šalyje esanti augalų šeimininkų populiacija gali būti apibrėžta kaip epidemiologinis vienetas. Tai gali būti pagal Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (NUTS) klasifikatorių apibrėžti regionai, miesto vietovės, miškai, rožynai ar ūkiai arba plotas hektarais. Epidemiologinių vienetų pasirinkimas turi būti pagrįstas pagrindinėmis prielaidomis.

- 10 skiltis: nurodykite vykdant stebėseną taikytus metodus, įskaitant veiksmų, kurių imtasi kiekvienu atveju, skaičių, atsižvelgdami į kiekvienam kenkėjui taikomus konkrečius teisinius reikalavimus. Jei tam tikroje skiltyje nurodytos informacijos nėra, pažymėkite „Nėra“.
- 11 skiltis: nurodykite mėginių ėmimo veiksmingumo įvertinimą. Mėginių ėmimo veiksmingumas – tikimybė, kad užkrėstos augalo dalys bus atrinktos iš užkrėsto augalo. Užkrato pernešėjų atveju – tai metodo veiksmingumas siekiant aptikti užkrato pernešėją, kurio tyrimo rezultatas teigiamas, plote, kuriame vykdoma stebėseną. Dirvožemio atveju – dirvožemio mėginio, kuriame yra kenkėjas, atrankos veiksmingumas, kai plote, kuriame vykdoma stebėseną, yra kenkėjas.
- 12 skiltis: metodo jautris – tikimybė, kad taikant metodą bus teisingai nustatytas kenkėjo buvimas. Metodo jautris apibrėžiamas kaip tikimybė, kad tikrai užkrėsto augalo šeimininko tyrimai tikrai bus teigiami. Metodo jautris apskaičiuojamas mėginių ėmimo veiksmingumo (t. y. tikimybės, kad užkrėstos augalo dalys bus atrinktos iš užkrėsto augalo) vertę padauginus iš diagnostinio jautrio vertės (paprastai nustatoma apžiūrint ir (arba) atliekant laboratorinį tyrimą identifikavimo proceso metu).
- 13 skiltis: atskirose eilutėse nurodykite rizikos veiksnius – įterpkite tiek eilučių, kiek reikia. Prie kiekvieno rizikos veiksnio nurodykite rizikos lygį ir atitinkamą santykinę riziką bei augalo šeimininko populiacijos dalį.
- B skiltis: pateikite išsamius stebėsenos duomenis, atsižvelgdami į kiekvienam kenkėjui taikomus konkrečius teisinius reikalavimus. Jei tam tikroje skiltyje nurodyta informacija neaktuali, pažymėkite „Netaikoma“. Šiose skiltyse pateiktina informacija yra susijusi su informacija, įtraukta į 10 skiltį „Aptikimo metodai“.
- 18 skiltis: nurodykite gaudymo vietų skaičių, jeigu šis skaičius skiriasi nuo gaudyklų skaičiaus (17 skiltis) (pvz., ta pati gaudyklė naudojama skirtingose vietose).
- 21 skiltis: nurodykite mėginių, kurių tyrimo rezultatai buvo teigiami, neigiami arba neaiškūs, skaičių. „Neaiškiais“ laikomi tie mėginiai, kuriuos ištyrus dėl įvairių veiksnių (pvz., už aptikimo ribą mažesnis kiekis, neidentifikuotas, pasenęs, neapdorotas mėginys) negaunama jokie rezultato.
- 22 skiltis: nurodykite tais metais, kuriais buvo vykdoma stebėseną, pateiktus pranešimus apie protrūkius. Pranešimo apie protrūkį numerio nurodyti nereikia, kai kompetentinga institucija nusprendžia, kad rezultatas yra susijęs su vienu iš Reglamento (ES) 2016/2031 14 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 2 dalyje arba 16 straipsnyje nurodytų atvejų. Tokiu atveju nurodykite, kodėl ši informacija nepateikta 25 skiltyje („Pastabos“).
- 23 skiltis: nurodykite stebėsenos metodo jautrį, kaip apibrėžta Tarptautiniame fitosanitarijos priemonių standarte (TFPS) Nr. 31. Ši pasiekto pasiklovimo, kad kenkėjo nėra, lygio vertė apskaičiuojama remiantis atliktomis patikromis (ir (arba) mėginių tyrimais, atsižvelgiant į metodo jautrį ir numatomą paplitimą).
- 24 skiltis: nurodykite numatomą paplitimą, pagrįstą prieš vykdant stebėseną apskaičiuotu tikėtiniu faktiniu kenkėjo paplitimu lauke. Kaip stebėsenos tikslas nustatytas numatomas paplitimas atitinka rizikos valdytojams priimtina kompromisinę vertę, grindžiamą kenkėjo buvimo rizikos ir stebėsenai skirtų išteklių santykiu. Paprastai, vykdant stebėseną aptikimo tikslais, nustatoma 1 % vertė.